AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının
Elm və Təhsil Nazirliyinin
3-29/3-2-548F/2025 nömrəli 08.09 2025-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

ƏSLİ İLƏ DÜZDÜR

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM və TƏHSİL NAZİRLİYİ * VƏTƏNDAŞLARA XİDMƏT VƏ SƏNƏDLƏRLƏ İŞ ŞÖBƏSİ *

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

T Ə H S İ L   P R O Q R A M I

İxtisasın şifri və adı: 7003017 – Sənətşünaslıq

BAKI – 2025

1. Ümumi müddəalar

1.1. Magistratura səviyyəsinin 7003017 – Sənətşünslıq ixtisası üzrə təhsil proqramı (bundan sonra – təhsil proqramı) "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də "Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların Təsnifatı"na, qabaqcıl beynəlxalq təcrübə və əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

1.2. Təhsil proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:

- ixtisas üzrə məzunun səriştələrini, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə tədris və təlim metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktur və kadr potensialına olan tələbləri, təhsilalanın təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini davam etdirmə imkanlarını müəyyənləşdirmək;
- təhsilalanları və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik, bacarıq və təlim nəticələri ilə tanış etmək;
- təhsil proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı prosesə cəlb olunan tərəfdaşları məlumatlandırmaq.

1.3. Təhsil proqramı, tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə magistr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.

1.4. Təhsilalanın 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 akademik saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Bu zaman auditoriya saatlarının həcmi 12-16 akademik saat təşkil edir. Peşəkar məqsədlər üçün dərindən öyrənilən ixtisaslaşmalar üzrə həftəlik dərs yükünün həcmi dəyişdirilə bilər.

1.5. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən ixtisasın həmin müəssisədə kadr hazırlığı aparılan hər bir ixtisaslaşması üzrə ayrıca təhsil proqramı hazırlanmalıdır. Hər bir ixtisaslaşma üzrə təhsil proqramı müvafiq ixtisasın təhsil proqramındakı bölmələrlə yanaşı, həmin ixtisaslaşma üzrə tədris və təlim metodları, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi üsulları, təcrübələrin təşkili və qiymətləndirilməsi və s. bölmələri də əks etdirməlidir.

2. Məzunun səriştələri

2.1. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi səriştələrə yiyələnməlidir:

- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri müstəqil şəkildə həll edə bilmək;
- müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək, planlaşdırmaq, onların cari və perspektiv nəticələrini təhlil etmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin səbəblərini araşdırmaq, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə etmək, həmçinin gözlənilən nəticələri müəyyənləşdirmək, dəyərləndirmək və qiymətləndirmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı öz fəaliyyətini tənqidi şəkildə dəyərləndirmək;
- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan dilində və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək, əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak etmək;

- müxtəlif üsullarla öz bilik və səriştələrini başqalarına ötürə bilmək;
- istənilən şəraitdə etik davranış qaydalarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərmək, şəxsi davranışlarının etik aspekt və imkanlarını, məhdudiyyətlərini və sosial rolunu anlamaq;
- davamlı öyrənmə və peşəkar inkişafla bağlı özünün və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil öyrənmə üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək;
- sənətşünaslıq sahəsində nəzəri və tənqidi metodları bilmək, elmi problemi formalaşdırmaq, hipotez irəli sürmək və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmaq;
- yüksək ixtisaslı sənətşünas funksiyalarını həyata keçirmək;
- sahəsi üzrə müxtəlif KİV-də redaktor və ekspert kimi elmi-publisistik məqalələri yazmaq və şərh etmək;
- sənətşünaslığa dair əsərlər haqqında tənqidi məqalələr yazmaq və dərc etdirmək;
- sənətşünaslığın təbliği üçün maarifləndirmə işi aparmaq;
- konfrans, seminar, simpozium və mədəni tədbirləri təşkil və idarə etmək;
- sahə üzrə terminologiyadan düzgün istifadə etmək;
- sahə üzrə proseslərin sənədləşdirmə işlərini apara bilmək.

2.2. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə səriştələrinə yiyələnməlidir:

Xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:
- xoreoqrafiya sənətini mədəniyyət və humanitar elmlər kontekstində təhlil etmək;
- xoreoqrafiya sənətində nəzəriyyə ilə təcrübənin əlaqəsini elmi cəhətdən dərk və şərh etmək;
- dünya xoreoqrafiya sənətinin inkişafındakı müasir tendensiyalar haqqında biliklərini pedaqoji və yaradıcılıq fəaliyyətində tətbiq etmək;
- xoreoqrafiya sənəti nümunələrini dramaturgiya, musiqi, xoreoqrafiya, səhnəqrafiya və ifaçılıq sənətinin məzmununa əsaslanaraq təhlil etmək;
- xoreoqrafik materialın bədii-estetik təhlil metodologiyasını bilmək və tətbiq etmək;
- Azərbaycan və dünya rəqs tarixini mənimsəyərək onları müqayisəli təhlil etmək;
- rəqs sənətinin tarixi və nəzəri problemlərini araşdırmaq;
- müasir rəqs proseslərini, balet və xoreoqrafiyanın inkişafını təhlil etmək və qiymətləndirmək;
- balet librettosunun əsaslarını təşkil edən mifoloji, folklor və digər ədəbi nümunələri, onların yaranma tarixini və balet tamaşalarının əsas prinsiplərini bilmək;
- xoreoqrafiya sənətinin sosial rolunu və əhəmiyyətini bilmək və geniş auditoriyaya aydın şəkildə çatdırmaq;
- klassik və müasir rəqs əsərləri üzrə tənqidi yazılar hazırlamaq;
- balet və rəqs tamaşaları üçün mətni estetik əsaslarla qurmaq;
- nəzəri və tarixi bilikləri peşə fəaliyyətində tətbiq etmək, konkret tarixi dövrün estetik ideyaları ilə bağlı geniş mədəni-tarixi kontekstdə bədii əsəri dərk etmək;
- xoreoqrafiya sənətinin konkret sahələri, problemləri üzrə hərtərəfli elmi-tədqiqat işini hazırlamaq və təşkil etmək;
- xoreoqrafiya sənəti və təhsil sahəsində tarixi, nəzəri və praktiki nailiyyətləri işdə tətbiq etmək;
- xoreoqrafiya sənəti sahəsində təcrübələr, müşahidələr aparmaq, məlumatları, qabaqcıl təcrübələri toplamaq, emal etmək, təhlil etmək.

Audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:
- audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi sahəsində elmi-nəzəri bilikləri tətbiq etmək;
- audiovizual sənətlərin tarixini və nəzəriyyəsinin elmi əsaslarını, qanunauyğunluqlarını, metodoloji prinsiplərini bilərək bu sahədə elmi tədqiqat işi aparmaq;

- ekran sənəti, audiovizual mədəniyyət və elm sahəsində müvafiq elmi problem və mülahizələrin formalaşdırılması üçün lazımi məlumatları toplamaq, sistemləşdirib təhlil etmək;
- audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsini mədəniyyətin inkişafı kontekstində tədqiq etmək;
- media ekologiyası və informasiya cəmiyyəti nəzəriyyələri ilə bağlı elmi biliklərə malik olmaq;
- müasir audiovizual proses, bədii cərəyanlar, kino, televiziya, digər ekran sənətlərinin üslub və janr formaları, sosial media tədqiqatları və müasir nəzəriyyələrlə bağlı biliklərini elmi-tədqiqat işində tətbiq etmək;
- audiovizual sənətlər ilə mədəniyyət və incəsənətin digər sahələrinin qarşılıqlı əlaqəsi kontekstində mültidistiplinar tədqiqatlar aparmaq;
- sosial-mədəni mühitin, o cümlədən, müasir tamaşaçı auditoriyasının tələbatını müəyyən etmək və təhlil etmək;
- audiovizual məhsulların yaradılması prosesində əldə etdiyi qənaət və nəticələri nəzərə alaraq təhlil və araşdırmalar aparmaq;
- audiovizual əsərlərin bədii məziyyətlərini sosial, mədəni və tarixi kontekstdə təhlil edərək əsərin arxitektonikasını (onun konsepsiyasının, üslubunun, icrasının əsas xüsusiyyətlərini, forma və məzmun vəhdətini) müəyyən etmək;
- ədəbi-bədii tənqidi audiovizual məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş fəaliyyət növü kimi başa düşmək;
- audiovizual sənətlərin tarixi və nəzəriyyəsi ilə bağlı müxtəlif yöndə müəllif mətni yaratmaq;
- audiovizual əsərlərin yaradılmasında elmi məsləhətçi və redaktor funksiyalarını yerinə yetirmək.

İncəsənət əsərlərinin ekspertizası ixtisaslaşması üzrə:
- incəsənət əsərlərinin ekspertizasına dair nəzəri və metodoloji əsasları tətbiq etmək;
- formal-üslubi, texniki-texnoloji əsaslı ekspertiza metodlarını sistemli şəkildə mənimsəmək və tətbiq etmək;
- müasir ekspertiza texnologiyaları və laborator təhlil üsulları üzrə biliklərinə əsaslanaraq sənət əsərlərinin atribusiyası və konservasiyası prosesində tətbiq etmək;
- incəsənət əsərlərinin ekspertizası zamanı tarixi, arxeoloji, fiziki-kimyəvi və s. özəlliklərini müəyyənləşdirərək əsaslandırılmış ekspert rəyi hazırlamaq;
- ekspertiza fəaliyyətində etik və hüquqi normaları tətbiq etmək;
- mədəni irsin qorunması, mülkiyyət və müəlliflik hüquqları, beynəlxalq sənədlər və konvensiyalar üzrə biliklərə malik olmaq və ekspert fəaliyyətində tətbiq etmək;
- ekspertizanın müasir metodlarını mərhələli şəkildə tətbiq etmək;
- ilkin atribusiyanı və reatribusiya proseslərini tənzimləmək;
- tədqiqata əsasən əsərin provenansını (əfsanəsini) müəyyən etmək.

Kino tənqidi ixtisaslaşması üzrə:
- kino tənqidinin tarixini mükəmməl şəkildə bilmək və elmi-tədqiqat fəaliyyətində istifadə etməyi bacarmaq;
- dünya kino tənqidinin fundamental mətnlərini təhlil etmək və qiymətləndirmək;
- filmlərin təhlilində müəllif konsepsiyasını təhlil edə bilmək;
- XX əsr və müasir zamanımızın kinematoqrafiyasında aparıcı kino tənqidçilərinin yaradıcılıqlarını təhlil edə bilmək;
- kino tənqidinin resenziya, analitik məqalə, kino sənətinə aid monoqrafiya və s. janr özəlliklərini bilmək;

- kinematoqrafik əsərlər və kino rejissorlarının yaradıcılığı haqqında tənqidi məqalələr yazmaq;
- Azərbaycan və xarici ölkə kinematoqrafının inkişaf meyillərini bilmək və yaradıcılığında onlardan istifadə etmək;
- müasir kinematoqrafın problematikasını bilərək tənqidi yazılarında istifadə edə bilmək;
- audiovizual sənətlər, audiovizual mədəniyyət sahələrinin müasir vəziyyətini və tələblərini bilmək və tənqidi yazılarında onlardan istifadə edə bilmək;
- öz yazıları və çıxışları ilə tamaşaçıları, oxucuları müasir kino prosesinə yönləndirmək;
- kino sənətinin müasir tələblərinə uyğun məzmunlu, əsaslandırılmış və üslubi cəhətdən savadlı mətnlər yazmaq.

Mədəniyyətin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:
- fəlsəfi nəzəriyyələr əsasında mədəniyyət fenomenlərinin ontoloji, epistemoloji və etik əsaslarını dərk etmək;
- fərqli fəlsəfi paradiqmalar əsasında mədəniyyət fenomenlərini təhlil və interpretasiya etmək;
- tarixi və müasir mədəni prosesləri müasir paradiqmalar çərçivəsində təhlil və şərh etmək;
- Azərbaycanın neokolonizmə qarşı apardığı siyasəti mədəniyyət paradiqmasında dərk və təhlil etməyi bacarmaq;
- mədəniyyətin estetik və semiotik aspektlərini media, sənət və vizual sahələrdə araşdırmaq;
- mədəniyyətin estetik və semiotik aspektlərinin cəmiyyət və kimliyə təsirini dəyərləndirməyi bacarmaq;
- mədəniyyət fəlsəfəsinin fundamental məktəb və nəzəriyyələrini bilmək, pedaqoji və elmi-tədqiqat fəaliyyətində istifadə etmək;
- mədəniyyətin müxtəlif sahələrinə fənlərarası yanaşmaları tətbiq edərək təhlillər aparmaq;
- qloballaşma və lokalizasiya şəraitində identiklik, mədəni müxtəliflik və sosial inteqrasiya məsələlərini təhlil etmək;
- Azərbaycan mədəniyyətinin lokal və qlobal təsirlər fonunda inkişafını, milli identiklik və dəyərlərin qorunması ilə bağlı konsepsiyaları bilmək;
- rəqəmsal texnologiyaların mədəniyyətə təsirini bilmək;
- rəqəmsallaşdırma və süni intellekt dövründə mədəniyyət nümunələrinin istehsalı, yayılması və istehlakı proseslərini təhlil etməyi bacarmaq;
- rəqəmsal arxiv, virtual muzey, NFT və yeni media sənətlərini mədəniyyət fenomenləri kontekstində təhlil etmək;
- mədəniyyət sahəsində aparılan beynəlxalq və yerli siyasət, strategiyalar haqqında biliklərini fəaliyyətində tətbiq etmək;
- mədəni irs obyektlərinin qorunması, rəqəmsallaşdırılması və çağdaş dövrə uyğunlaşdırılması üzrə yanaşmaları bilmək və bu obyektlərin yenidən kontekstual interpretasiyasını aparmaq;
- mədəni irsin qorunmasına dair beynəlxalq konvensiyaları və Azərbaycan qanunvericiliyini bilmək və fəaliyyətində tətbiq etmək.

Teatr tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:
- teatr tarixi və nəzəriyyəsinə dair əsas anlayışları bilmək, sənətşünaslıq üzrə klassik və müasir elmi-tənqidi metodları tətbiq etmək;
- teatrşünaslığın humanitar elmlər sistemindəki yeri, predmeti və elmi-nəzəri çərçivələri barədə sistemli biliklərə malik olmaq;
- Qərb və Şərq teatr mədəniyyətləri arasında inteqrasiya proseslərini, bu inteqrasiyanın yaratdığı sənət təzahürlərinin tarixi-fəlsəfi və mədəni-estetik aspektlərini izah etmək;
- dünya mədəniyyəti tarixində sənət təzahürlərinin siyasi-ideoloji, fəlsəfi-antropoloji kontekstini bilmək;

- teatr tarixinin əsas dövrlərini, fakt və hadisələrini ictimai-siyasi, fəlsəfi, estetik kontekstdə təsnif etmək və sistemləşdirmək;
- müxtəlif dövrlərə və bölgələrə aid teatr hadisələrini və sənət ideyalarını tədqiq etmək, onları yerli mədəniyyət kontekstində şərh etmək;
- teatr sənətinə və onun tarixi-nəzəri təhlilinə yaradıcı, tənqidi və elmi məsuliyyətlə yanaşmaq;
- Azərbaycan teatr fikri ilə dünya teatr məkanında mövcud olan əsas ideyalar arasında əlaqələri aşkarlamaq və onları tədqiqat obyektinə çevirmək;
- sənət, fəlsəfə, estetika, aksiologiya və s. elmlərlə bağlı məsələlərdə müasir elmi diskussiyalara töhfə vermək və gündəm formalaşdırmaq.

Teatr tənqidi ixtisaslaşması üzrə:
- topladığı nəzəri və tarixi biliklər əsasında teatr tamaşalarının və proseslərinin tənqidi təhlilini aparmaq və yazılı formada ifadə etmək;
- teatr tənqidinə dair nəzəri və elmi yanaşmaları, müasir tədqiqat metodlarını, eləcə də klassik və müasir tənqidi modelləri tətbiq etmək;
- tənqidin funksiyası, missiyası və mövcudluq fəlsəfəsi ilə bağlı əsas konseptual yanaşmaları, eləcə də teatr tənqidinin fəlsəfi, ideoloji və estetik əsaslarını mənimsəməklə təhlil etmək;
- Azərbaycan klassik mədəniyyətinin etnomədəni kökləri ilə əlaqələrini, bu kontekstdə teatr tənqidini funksional yanaşmalar əsasında təhlil etmək;
- qlobal və yerli teatr mühitində baş verən yenilikləri, çağdaş sənət hadisələrini və onların yaranma səbəblərini tarixi və fəlsəfi kontekstdə şərh etmək;
- teatr festivallarının, müxtəlif səciyyəli müsabiqələrin quruluşu, funksiyası və beynəlxalq mədəni əməkdaşlıqdakı rolu barədə biliklərə malik olmaq və bu bilikləri praktik layihələrdə tətbiq etmək;
- tənqid tarixini və əsas nəzəri istiqamətləri təhlil edərək yeni elmi nəticələrə gəlmək və onları resenziya və analitik yazılar formasında təqdim etmək;
- müxtəlif estetik mövqelərə, məktəblərə və teatr janrlarına bələd olmaq və plüralizm prinsiplərinə əsaslanmaq;
- tənqidi fəaliyyətin cəmiyyətə təsirini dərk etmək;
- Azərbaycan teatrının beynəlxalq festivallarda təmsil olunmasına yardım göstərmək, festival layihələri təqdim etmək;
- Azərbaycan teatrının fəlsəfi-estetik kontekstini inkişaf etdirmək.

Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:
- tədqiqatlarda kompleks sənətşünaslıq yanaşmasını və texniki-texnoloji ekspertiza biliklərini tətbiq etmək;
- müasir sənətşünaslıq nəzəriyyələri və fəlsəfi yanaşmalar üzrə geniş biliklərə əsaslanaraq təsviri sənət əsərlərinin məzmun və forma baxımından tədqiqini həyata keçirmək;
- müxtəlif nəzəri məktəbləri müqayisəli şəkildə təhlil edərək incəsənət hadisələrini ideoloji, sosioloji və tarixi-mədəni kontekstlərdə izah etmək;
- təsviri sənət əsərlərinin vizual dil sistemini, texniki-texnoloji xüsusiyyətlərini təhlil etmək;
- təsviri sənət əsərlərinin ideya və estetik funksiyalarını elmi əsaslarla izah etmək;
- sənətşünaslıq terminologiyasını peşəkar səviyyədə bilmək və tətbiq etmək;
- təsviri sənət sahəsində sərgi, layihə və digər kurator fəaliyyətlərini planlaşdırmaq, idarə etmək və həyata keçirmək.

Dekorativ-tətbiqi sənət tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

- dekorativ-tətbiqi sənətin yaranma prinsipləri, funksional xüsusiyyətləri və tarixi inkişaf mərhələlərini dünya və Azərbaycan dekorativ-tətbiqi sənəti kontekstində sistemli şəkildə təhlil etmək;
- fərqli material və texnikalarla hazırlanmış dekorativ-tətbiqi sənət nümunələrinin forma və üslub xüsusiyyətlərini müəyyən etmək və təsnifatlaşdırmaq;
- dekorativ-tətbiqi sənət nümunələrindəki bədii-estetik ifadə vasitələrini və simvolik mənaları müasir sənətşünaslıq yanaşmaları ilə izah etmək;
- dekorativ-tətbiqi sənətin müxtəlif sahələrinə aid əsərləri üslub, məkan və dövr baxımından müqayisəli şəkildə təhlil edə bilmək;
- dekorativ-tətbiqi sənətin bədii-estetik dəyərlərini, ornamentlərin strukturlarını və semantikasını sənətşünaslıq müstəvisində müasir metodoloji yanaşmalar əsasında təhlil edə bilmək;
- dekorativ-tətbiqi sənət nümunələri ilə bağlı mənbələr üzərində elmi-tədqiqat aparmaq, materialları toplamaq, sistemləşdirmək və sənədləşdirməni həyata keçirə bilmək.

Dizayn sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

- ənənəvi və müasir dizayn nəzəriyyələrini müqayisə edə bilmək;
- müxtəlif dizayn yanaşmalarını (funksionalizm, konstruktivizm, postmodernizm və s.) elmi şəkildə əsaslandıra bilmək;
- dizayn sənətinin keçdiyi tarixi inkişaf mərhələləri, əsas məktəblər və stilistik inkişafını dövrlər və bölgələr üzrə sistemli şəkildə təhlil edə bilmək;
- dizaynın müxtəlif sahələrinə (qrafik, sənaye, interyer, geyim dizaynı və s.) aid nümunələrin forma, funksiya və estetik prinsiplərini nəzəri baxımdan təhlil edə bilmək;
- dizaynın bədii və texnoloji dəyişikliklərlə qarşılıqlı əlaqəsini başa düşmək və dizayn nümunələrini bu kontekstdə izah edə bilmək;
- dizaynın müxtəlif sahələrinə aid layihələr üzrə sənətşünaslıq təhlili aparmaq, üslub xüsusiyyətləri və simvolizmi şərh edə bilmək;
- dizayn sahəsində nəzəri konsepsiyalar üzərində işləmək və tədqiqat nəticələrini təqdim edə bilmək.

3. Təhsil proqramının strukturu

3.1. Təhsil proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ali elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisaslaşmaların adları	Verilən dərəcə	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
o Xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi o Audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi o İncəsənət əsərlərinin ekspertizası o Kino tənqidi o Mədəniyyətin tarixi və nəzəriyyəsi o Teatr tarixi və nəzəriyyəsi o Teatr tənqidi o Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi o Dekorativ-tətbiqi sənət tarixi və nəzəriyyəsi o Dizayn sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi	Magistr ali elmi-ixtisas	2 il	120

3.2. Təhsil proqramı ixtisas (ixtisaslaşma) üzrə 120 (2 il) AKTS kreditindən ibarət olmalıdır. Hər semestrdə 5 fəndən çox olmamaq şərti ilə 30 kredit nəzərdə tutulmuşdur. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Sıra sayı	[illegible]	AKTS krediti
1	**Tədqiqat metodları** *Bu fənn kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına diqqət yetirir. Fənn çərçivəsində tədqiqat səriştələri, kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edilməsi, verilənlərin araşdırılması, təhlil edilərək təqdim edilməsi kimi keyfiyyətin aşılanmasını nəzərdə tutur.*	6
2	**Akademik yazı və etika** *Bu fənnin məqsədi akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını öyrətmək, magistrantların elmi məqalə, dissertasiya, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmaq, konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikası bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir. Fənn təhsilalanlara akademik üslub, mənbələrdən düzgün istifadə, istinad qaydaları və etik normalar haqqında bilik və səriştələr verəcəkdir.*	6
3	**Tədqiqat analitikas** *Bu fənnin tədrisi məlumat təhlili prosesi, məlumat növləri, məlumatların toplanma mənbələri, məlumat təhlili üzrə strategiyanın qurulması, məlumatların təhlil üçün hazırlanması və təmizlənməsi, təhlil üçün məlumatların sistemləşdirilməsi, məlumatların vizuallaşdırılması, sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ilə tanışlıq ("Excel", "SPSS", "Stata", "R", "MAXQDA", "Matlab", "Python" və s. kimi), ixtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillərin aparılması (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) və təhlillərin əsasında müvafiq rəylərin hazırlanmasını nəzərdə tutur.*	6
4	**Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər**[1] *İxtisaslaşmadan asılı olaraq buraya daxil edilən fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında öz əksini tapır.*	72
...	**Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər**[2]	

[1] Burada "fənlər" dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də "Capstone" layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir və müvafiq ixtisaslaşma üzrə qəbul olan təhsilalan üçün məcburi xarakter daşıyır. Bu bölmədə minimum 4 fənn olmalıdır.

[2] Burada "fənlər" dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də "Capstone" layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Sözügedən fənlər müəyyən edilən zaman əmək bazarının təklifləri də nəzərə alınır və bu məqsədlə ali təhsil müəssisələri və əmək bazarı

	Müvafiq fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada ixtisaslaşmadan asılı olaraq müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında əksini tapır.	
	Təcrübə	
...	**Elmi-pedaqoji təcrübə**	6
...	**Elmi tədqiqat təcrübəsi**	6
	Dissertasiya işi	
...	**Magistrlik dissertasiyası**	18
CƏMİ		**120**

4. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

4.1. Bu təhsil proqramı üzrə məzunlar təhsil və ya fəaliyyət sahəsi ilə bağlı əsas anlayışlar, nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında sistemli, ümumi təsəvvürə və geniş biliyə malik olmalı, konkret (ixtisaslaşmış) təhsil və ya fəaliyyət sahəsində dərin biliklərə yiyələnməlidirlər.

4.2. İxtisaslaşmanın təhsil proqramının hər bir fənn üzrə təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.

4.3. İxtisaslaşma üzrə proqramın təlim nəticələri Əlavə 1-də müəyyən olunur. Fənlər üzrə təlim nəticələri isə hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təhsil proqramının təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

4.4. Təhsil proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən elmi və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

5. İnfrastruktur və kadr potensialı

5.1. Ali təhsil müəssisəsi tədris, təlim və qiymətləndirmə fəaliyyətlərinin yüksək səviyyədə təşkil olunması üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyaları ilə təchiz edilmiş müasir auditoriyalara malik olmalı, tələbələrə lokal şəbəkə və internetə, elektron kitabxanalara və onlayn arxiv resurslarına fasiləsiz çıxış imkanı yaratmalıdır. Eyni zamanda, tələbələrin ixtisaslaşma üzrə dərin biliklərə yiyələnməsi və elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasını dəstəkləmək məqsədilə müasir elmi jurnallar, elmi məlumat bazalarına və virtual laboratoriya mühitlərinə, akademik etik mühitə inteqrasiya üçün antiplagiat sistemlərinə çıxışı təmin edilməlidir.
Ayrı-ayrı ixtisaslaşmalar üzrə aşağıdakı infrastruktur tələbləri nəzərə alınmalıdır:

Xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

- Rəqəmsal daşıyıcıda olan xoreoqrafik əsərlər toplusu, o cümlədən tamaşa, balet və s.;
- Xoreoqrafik nümayişi üçün müvafiq otaqlar.

---

nümayəndələrindən ibarət işçi qrupunun yaradılması tövsiyə olunur. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər təhsilalanlar üçün seçmə xarakter daşımalı, eləcə də təhsilalanların xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır. Bu bölmədə minimum 3 fənn olmalıdır.

Audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi və Kino tənqidi ixtisaslaşmaları üzrə:
- Rəqəmsal daşıyıcılarda daşınan filmlər toplusu;
- Kino zalları;
- Audiovizual əsərlərin nümayişi üçün müvafiq otaqlar.

İncəsənət əsərlərinin ekspertizası ixtisaslaşması üzrə:
- Bərpa olunmuş layihələr toplusu.

Teatr tarixi və nəzəriyyəsi, Teatr tənqidi ixtisaslaşmaları üzrə:

- Xüsusi daşıyıcılarda daşınan tamaşa və performans toplusu.

Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi, Dekorativ-tətbiqi sənət tarixi və nəzəriyyəsi, Dizayn sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşmaları üzrə:
- Xüsusi daşıyıcılarda daşınan təsviri sənət, dekorativ-tətbiqi sənət əsərləri nünumələri və dizayn layihələri toplusu.

5.2. Ali təhsil müəssisələrinin tədrisə cəlb olunan akademik heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Elmi dərəcəsi olmayan, lakin müvafiq sahədə ən az 5 il iş təcrübəsi olan mütəxəssislər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.

5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, elmi ada və ya elmi dərəcəyə sahib olan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Karyera imkanları və ömürboyu təhsil

6.1. Sənətşünaslıq ixtisası üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis dövlət qurumları, Mədəniyyət Nazirliyi, Turizm Agentliyi və yerli icra hakimiyyətlərinin mədəniyyət şöbələri; təhsil proqramları və dərsliklərin hazırlanmasında ekspert; ölkə xaricində fəaliyyət göstərən qurumlar və diplomatik korpuslarda mədəniyyət sahəsi üzrə məsul şəxs; ATM-lərin bakalavriat səviyyəsində, incəsənət yönümlü orta ixtisas, tam orta təhsil müəssisələrində pedaqoq; kütləvi informasiya mərkəzlərində jurnalist, redaktor, ekspert; Mədəniyyət tədbirləri, festivallar və simpoziumların təşkilatçısı; kino, teatr və incəsənət tənqidçisi; mədəni sahədə festivallarda sahəsi üzrə ekspert, jüri, koordinator; sahəsi üzrə müxtəlif KİV-lərdə redaktor və ekspert; sahəsi üzrə AMEA və digər elmi-tədqiqat institutlarında elmi işçi; UNESCO, ICOM, ISESCO kimi təşkilatlarda, QHT-lərdə mədəni irs, mədəni irsin qorunması, maarifləndirmə üzrə ekspert; mədəni layihələr və tədbirlərin təşkilatçılığı sahəsində işləyə bilər.

Xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis rəqs ansambllarında və opera - balet, musiqili teatrlarda, balet studiyalarında; truppanın direktoru, bədii rəhbər və xoreoqrafiya sənəti üzrə ekspert işləyə bilər.

Audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis müxtəlif kino və televiziya studiyalarında tənqidçi, yaradıcı məsləhətçi; film festivallarında ekspert, kurator və ya proqram koordinatoru; dövlət və özəl mədəniyyət mərkəzləri, muzeylər, kinoteka, arxivlərdə ekspert; audiovizual məzmunun təhlili və təqdimatı üzrə tənqidçi; audiovizual əsərlərin kuratoru işləyə bilər.

İncəsənət əsərlərinin ekspertizası əntiq əşya və incəsənət əsərlərinin autentikliyini və dəyərini müəyyən edən ekspert; hərrac evlərində ekspert; sənət kolleksiyalarının kuratoru, meneceri işləyə bilər.

Mədəniyyətin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə magistratura təhsili almış mütəxəssis mədəniyyət müəssisələri, muzeylər, sərgi salonları, mədəniyyət mərkəzləri, tarix-mədəniyyət qoruqları; sosioloji tədqiqat mərkəzlərində işləyə bilər.

6.2. Ali təhsil müəssisəsi təhsil proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb-səhifələrində yerləşdirməlidir.

6.3. Ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsini bitirən (magistrlik dissertasiyasını müdafiə edən), yaxud təhsili ona bərabər tutulan şəxslər (tibbi təhsildə həkim-mütəxəssis) fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya qəbul oluna bilərlər.

6.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömür boyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Əlavə 1

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyəti üzrə təlim nəticələri

Xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq sahəsində (xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi) nəzəri və tənqidi metodları biləcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsini və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Yüksək ixtisaslı sənətşünas funksiyalarını həyata keçirməyi bacaraq. Xoreoqrafiya sənətinin tarixi və nəzəriyyəsinin problemləri ilə bağlı geniş miqyaslı təhlillər aparmağı bacaraq. Xoreoqrafiya sənətini mədəniyyət və humanitar elmlər kontekstində təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 2. Xoreoqrafiya sənətinin nəzəri, tənqidi və tarixi əsaslarının təhlili metodlarını, funksional tipoliji mahiyyətini, xoreoqrafiya sənətinin semantikası və estetikasını biləcək. Klassik və xalq rəqs sənətinin, balet teatrının inkişaf mərhələlərini və xüsusiyyətlərini biləcək, onların nümunələrini bədii-estetik prinsiplər əsasında təhlil etməyi bacaracaq. Klassik və digər rəqs növlərinin əsas aparıcı məktəblərinin estetik və funksional özəlliklərini biləcək. Xoreoqrafiya sənətinin nəzəri əsaslarını biləcək.
PTN 3. XX-XXI əsr rəqs və balet teatrının inkişaf xüsusiyyətlərini biləcək. Xoreoqrafiya sənətində baş verən müasir prosesləri dərk edəcək və qiymətləndirməyi bacaracaq. Xoreoqrafik materialın bədii-estetik təhlil metodologiyasını biləcək.
PTN 4. Xoreoqrafiya sənəti nümunələrini dramaturgiya, musiqi, xoreoqrafiya, səhnəqrafiya və ifaçılıq sənətinin məzmununa əsaslanaraq təhlil etməyi bacaracaq. Rəqsin təşəkkül nəzəriyyələrinin (kosmoloji, sosial və bioloji) əsaslarını biləcək. Dünya və Azərbaycan xoreoqrafiya sənətinin klassik tamaşalarını biləcək və təhlil etnəyi bacaracaq.
PTN 5. Balet librettosunun əsaslarını təşkil edən mifoloji, folklor və digər ədəbi nümunələri, onların yaranma tarixini və balet tamaşalarının əsas prinsiplərini biləcək. Azərbaycan və dünya rəqs tarixini mənimsəyərək onların müqayisəli təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 6. Dünya və Azərbaycan xoreoqrafiya sənətinə dair tənqidi fikir ənənələrini, ümumiliyini, müxtəlifliyini biləcək və onu tədqiqat işində tətbiq etməyi bacaracaq. Xoreoqrafiya sənətinin sosial rolunu və əhəmiyyətini biləcək.
PTN 7. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Xoreoqrafiya sənətinin tarixini, nəzəriyyəsini, elmi metodologiyasının əsaslarını və xoreoqrafiya fənlərinin metodologiyasını yüksək səviyyədə biləcək. Xoreoqrafiya sənəti sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə sənədləşdirməni biləcək.

PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsi) sahəsində elmi-nəzəri bilikləri və təcrübi bacarıqları mənimsəyəcək və tətbiq etməyi bacaracaq. Audiovizual sənətlərin tarixini və nəzəriyyəsinin elmi əsaslarını, qanunauyğunluqlarını, metodoloji prinsiplərini, bu sahədə elmi tədqiqatların xüsusiyyətlərini, məqsəd, vəzifə, aktual aspektlərini, istiqamətlərini müstəqil şəkildə müəyyən etməyi, tədqiqat mövzusunu formalaşdırmağı və bu sahədə elmi-tədqiqat işi aparmağı bacaracaq. Elmi-tədqiqat işini (həm ayrı-ayrı mərhələlər, bölmələr, həm də bütövlükdə) sistemli şəkildə formalaşdırıb təqdim etməyi bacaracaq.
PTN 2. Ekran sənəti, audiovizual mədəniyyət və elm sahəsində müvafiq elmi problem və mülahizələrin formalaşdırılması üçün lazımi məlumatları toplamağı, sistemləşdirb təhlil etməyi bacaracaq. Audiovizual sənətlər tarixi və nəzəriyyəsini mədəniyyətin inkişafı kontekstində tədqiq etməyi bacaracaq. Elmi-tədqiqat işinin metodları və metodologiyasının aspektlərini, problemin və tədqiqat mövzusunun seçilmə metodikasını, elmi tədqiqat fəaliyyətinin planlaşdırılması və təşkilinin müasir üsullarını, vasitələrini biləcək.
PTN 3. Müasir audiovizual proses, bədii cərəyanlar, kino, televiziya, digər ekran sənətlərinin üslub və janr formaları, sosial media tədqiqatları - media ekologiyası və informasiya cəmiyyəti nəzəriyyələri ilə bağlı elmi biliklərə malik olacaq, elmi-tədqiqat işində onlara istinad etməyi, faktları toplamağı, sistemləşdirməyi bacaracaq. Elmi tədqiqatın mərhələlərini, obyekti, predmeti və məqsədini düzgün müəyyən edərək əsaslandırmağı bacaracaq. Tamamlanmış elmi-tədqiqat işləri nəticələrinin səmərəliliyinin yoxlanılmasını və dəyərləndirilməsini bacaracaq, tətbiq sahələrini müəyyən edə biləcək.
PTN 4. Audiovizual sənətlər ilə mədəniyyət və incəsənətin digər sahələrinin qarşılıqlı əlaqəsi kontekstində mültidistiplinar tədqiqatlar aparmağı bacaracaq. Sosial-mədəni mühitin, o cümlədən, müasir tamaşaçı auditoriyasının tələbatı, audiovizual məhsulların yaradılması prosesində əldə etdiyi qənaət və nəticələri nəzərə alaraq təhlil və araşdırmalar aparmağı bacaracaq. Audiovizual məhsulların yaradılması prosesində əldə etdiyi qənaət və nəticələri nəzərə alaraq təhlil və araşdırmalar aparmaq bacaracaq. Audiovizual sahədə müxtəlif KİV-lərdə elmi-publisisitik məqalələri yazmaq və şərh etmək bacarığına malik olacaq.
PTN 5. Audiovizual əsərlərin bədii məziyyətlərini sosial, mədəni və tarixi kontekstdə təhlil edərək əsərin arxitektonikasını (onun konsepsiyasının, üslubunun, icrasının əsas xüsusiyyətlərini, forma və məzmun vəhdətini) müəyyən etməyi, müxtəlif fikirlərin müqayisəli təhlilini aparmağı bacaracaq.
PTN 6. Ədəbi-bədii tənqidi audiovizual məhsulun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilmiş fəaliyyət növü kimi başa düşəcək. Audiovizual sənətlərin tarixi və nəzəriyyəsi ilə bağlı müxtəlif yöndə müəllif mətni yaratmağı bacaracaq. Audiovizual əsərlərin yaradılmasında elmi məsləhətlər verməyi və redaktə etməyi bacaracaq. Kino sənətini təbliğ etmək üçün maarifləndirmə işləri aparmağı bacaracaq.

PTN 7. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.	
PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Audiovizual sənətlərin tarixi və nəzəriyyəsi sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.	
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq.	
PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.	

İncəsənət əsərlərinin ekspertizası ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (incəsənət əsərlərinin ekspertizası) sahəsində nəzəri və tənqidi metodları biləcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsini və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Yüksək ixtisaslı sənətşünas funksiyalarını həyata keçirməyi bacaracaq.
PTN 2. İncəsənət əsərlərinin ekspertizasına dair nəzəri və metodoloji təcrübəyə malik olacaq, formal-üslubi, texniki-texnoloji əsaslı ekspertiza metodlarını sistemli şəkildə mənimsəyəcək və tətbiq etməyi bacaracaq.
PTN 3. Müasir ekspertiza texnologiyaları və laborator təhlil üsulları üzrə geniş biliyə yiyələnəcək, bu texnologiyaları sənət əsərlərinin atribusiyası və konservasiyası prosesində tətbiq etməyi bacaracaq. İncəsənət əsərlərinin ekspertizası zamanı tarixi, arxeoloji, fiziki-kimyəvi və s. özəlliklərini müəyyənləşdirərək əsaslandırılmış ekspert rəyini təqdim etməyi bacaracaq.
PTN 4. Ekspertiza fəaliyyətində etik və hüquqi normaları mənimsəyəcək və müvafiq kodekslərə riayət etməyi bacaracaq. Mədəni irsin qorunması, mülkiyyət və müəlliflik hüquqları, beynəlxalq sənədlər və konvensiyalar üzrə biliyə malik olacaq və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq. İncəsənət əsərlərinin ekspertizası üzrə tələb olunan sənədləşdirmə işini aparmağı bacaracaq.
PTN 5. Ekspertizanın müasir metodlarını mərhələli şəkildə tətbiq etməyi bacaracaq. İlkin atribusiyanı və reatribusiya proseslərini tənzimləyəcək. Tədqiqata əsasən əsərin provenansını (əfsanəsini) müəyyən etməyi bacaracaq.
PTN 6. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 7. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris

etməyi bacaracaq. İncəsənət əsərlərinin ekspertizası sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 8. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı biləcək.
PTN 9. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Kino tənqidi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (kino tənqidi) sahəsində nəzəri və tənqidi metodları biləcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsini və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Yüksək ixtisaslı sənətşünas funksiyalarını həyata keçirməyi bacaracaq.
PTN 2. Kino tənqidinin tarixini mükəmməl şəkildə biləcək, dünya kino tənqidi tarixinin fundamental mətnlərini təhlil etməyi bacaracaq. Filmlərin təhlilində müəllif konsepsiyasını, XX əsr və müasir zamanımızın kinematoqrafiyasında aparıcı kino tənqidçilərinin yaradıcılıqlarını təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 3. Kino tənqidinin janr özəlliklərini biləcək: resenziya, analitik məqalə, kino sənətinə aid monoqrafiya və s. Kinematoqrafik əsərlər haqqında tənqidi məqalələr yazmağı bacaracaq. Kino rejissorlarının yaradıcılığı haqqında tənqidi yazılar yazmağı bacaracaq.
PTN 4. Azərbaycan və xarici ölkə kinematoqrafının inkişaf meyillərini biləcək və yaradıcılığında onlardan istifadə etməyi bacaracaq. Müasir kinematoqrafın problematikasını bilərək tənqidi yazılarında istifadə edə biləcək.
PTN 5. Audiovizual sənətlər, audiovizual mədəniyyət sahələrinin müasir vəziyyətini və tələblərini biləcək və tənqidi yazılarında onlardan istifadə etməyi bacaracaq.
PTN 6. Öz yazıları və çıxışları ilə tamaşaçıları və oxucuları müasir kino prosesinə yönləndirməyi bacaracaq. Kino sənətinin müasir tələblərinə uyğun məzmunlu, əsaslandırılmış və üslubi cəhətdən savadlı mətnlər yazmağı bacaracaq.
PTN 7. Kütləvi ünsiyyət vasitələri sahəsində nəzəri və praktiki biliklərə malik olub müstəqil şəkildə fikirlərini bildirməyi və bu biliklərdən analitik tədqiqat işlərində səmərəli istifadə etməyi bacaracaq. Əldə etdiyi biliklərdən istifadə edərək kinematoqrafik əsərləri dərindən təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 8. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 9. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Kino tənqidi sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 10. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.

PTN 11. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Mədəniyyətin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (mədəniyyətin tarixi və nəzəriyyəsi) sahəsində nəzəri və tənqidi biləcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsi və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Mədəniyyət fenomenlərinin ontoloji, epistemoloji və etik əsaslarını dərk edəcək, fərqli fəlsəfi paradiqmalar əsasında mədəniyyət fenomenlərini təhlil və interpretasiya üsullarını biləcək.
PTN 2. Tarixi və müasir mədəni prosesləri (o cümlədən, postkolonializm, posthumanizm, postqlobalizm, ekokrtisizm və s.) tənqidi təhlil etməyi bacaracaq. Azərbaycanın neokolonizmə qarşı apardığı siyasəti mədəniyyət paradiqmasında dərk edib, təhlil etməyi bacaracaq. Antik dövrdən postmodern dövrə qədər mədəniyyətin tarixi transformasiyalarını tədqiq etməyi bacaracaq.
PTN 3. Mədəniyyət fəlsəfəsinin fundamental məktəb və nəzəriyyələrini biləcək. Sahə üzrə terminologiyadan doğru istifadə etməyi bacaracaq. Media, sənət, performans, vizual və s. sahələrdə mədəniyyətin estetik və semiotik aspektlərini araşdırmağı, bu aspektlərin cəmiyyətə və kimliyə təsirini dəyərləndirməyi bacaracaq. Mədəniyyətinin müxtəlif sahələrində fənlərarası (tarix, sosiologiya, antropologiya, psixoanaliz, ədəbiyyat, estetika, media tədqiqatları və s. sahələri üzrə) yanaşmalarını birləşdirərək təhlillər aparmağı bacaracaq.
PTN 4. Qloballaşma və lokalizasiya şəraitində identiklik, mədəni müxtəliflik və sosial inteqrasiya məsələlərini təhlil etməyi bacaracaq. Azərbaycan mədəniyyətinin lokal və qlobal təsirlər fonunda inkişaf dinamikasını, milli dəyərlərin və identikliyin qorunması və inkişaf etdirilməsi ilə bağlı müxtəlif konsepsiyaları biləcək.
PTN 5. Rəqəmsal texnologiyaların mədəniyyətə təsirini biləcək. Rəqəmsallaşma və süni intellekt dövründə mədəniyyət nümunələrinin istehsalı, yayılması və istehlakı proseslərini təhlil etməyi bacaracaq. Rəqəmsal arxiv, virtual muzey, NFT və yeni media sənətlərini mədəniyyət fenomenləri kontekstində təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 6. Mədəniyyət sahəsində aparılan beynəlxalq və yerli siyasət və strategiyalar haqqında biliyə malik olacaq və fəaliyyətində tətbiq etməyi bacaracaq. Mədəni irsin qorunmasına dair beynəlxalq konvensiyalar və Azərbaycan qanunvericiliyinə dair biliklərə malik olacaq. Mədəni irs obyektlərinin konservasiyası, rəqəmsallaşdırılması və çağdaş dövrə adaptasiyasına dair yanaşmaları biləcək, mədəni irsin yenidən kontekstual interpretasiyasını bacaracaq.
PTN 7. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris

etməyi bacaracaq. Mədəniyyət tarixi və nəzəriyyəsi sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.
PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Teatr tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq sahəsində (teatr tarixi və nəzəriyyəsi) nəzəri və tənqidi metodları biləcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsini və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Teatr sənətinin və teatrşünaslığın problemləri ilə bağlı geniş miqyaslı təhlillər aparmağı bacaracaq.
PTN 2. Teatrşünaslığın humanitar elmlər sırasında mövqeyini, elmi-nəzəri platformasını, tədqiqat metodlarını biləcək. Teatrşünaslığın tədqiqat üçün mühüm saydığı və hədəflədiyi mövzular çəmbərini biləcək.
PTN 3. Teatr tarixini fakt və hadisələrinin dövrün ictimai-sosial, bədii-estetik meyarları müstəvisində nəzəri təsnifatını biləcək. Tarixən mövcud və müasir dövrdə aktual teatr konsepsiyalarını təsnif etməyi, sistemləşdirməyi, yerli mədəniyyət üçün anlaşıqlı, aydın bir tərzdə ifadə etməyi bacaracaq. Müxtəlif dövrlərə və bölgələrə aid teatr hadisələrini və sənət ideyalarını tədqiq etməyi, onları yerli mədəniyyət kontekstində şərh etməyi bacaracaq.
PTN 4. Qərb-Şərq teatr mədəniyyətlərinin inteqrasiaya problemlərini, bu intedqrasiyanın yaratdığı sənət hadisələrinin tarixi və nəzəri aspektlərini biləcək. Dünya mədəniyyəti tarixində sənət təzahürlərinin siyasi-ideoloji, fəlsəfi-antropoloji kontekstini biləcək.
PTN 5. Teatr sənətinin tarixi və nəzəriyyəsinin müxtəlif spektrlərini işıqlandıran elmi-nəzəri araşdırmalar, monoqrafiyalar yazmağı bacaracaq. Azərbaycanda formalaşmış teatr fikri ilə dünya teatr məkanının aparıcı ideyaları arasında əlaqələri aşkarlamağı və tədqiqat obyektinə çevirməyi bacaracaq.
PTN 6. Elmi-tədqiqat işi apararkən əsaslı mənbələrdən, muzey və arxiv materiallarından, o cümlədən müasir rəqəmsal resurslardan istifadə etməyi, onları sistemləşdirməyi, təsnifat aparmağı və tədqiqat işində tətbiq etməyi bacaracaq. Sənət, fəlsəfə, estetika, aksiologiya və s. elmlərlə bağlı məsələlərdə müasir elmi disskusiyalara töhfə verməyi və gündəm formalaşdırmağı bacaracaq.
PTN 7. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.

PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Teatr tarixi və nəzəriyyəsi sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.
PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Teatr tənqidi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq sahəsində (teatr tənqidi) nəzəri və tənqidi metodları biləcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsini və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Yüksək ixtisaslı sənətşünas funksiyalarını həyata keçirməyi bacaracaq. Topladığı tarixi və nəzəri bilgiləri tamaşaların, teatr prosesinin təhlilində tətbiq etməyi bacaracaq.
PTN 2. Tənqidin rolu, vəzifələri, missiyası ilə əlaqədar tədqiqatlar aparmağı bacaracaq. Tənqidin tarixini, fəlsəfəsini, mövcudluq məntiqini, sinkretik xüsusiyyətlərini, fenomenologiyasını biləcək.
PTN 3. Azərbaycan klassik mədəniyyəti ilə etnomədəniyyət arasında üzvi rabitənin ideoloji, bədii-estetik parametrlərini biləcək. Müxtəlif estetik mövqelərə, məktəblərə və teatr janrlarına bələd olacaq və plüralizm prinsiplərinə əsaslanmağı bacaracaq. Azərbaycan teatrının fəlsəfi-estetik kontekstini inkişaf etdirmək
PTN 4. Dünya və yerli teatr prosesinin öncül inkişaf tendensiyalarını və problemlərini biləcək. Çağdaş teatr aləmindəki başlıca tendensiyaları – onların yaranma qanunauyğunluqlarını və mövcudluq parametrlərinin səbəb və şərtlərini biləcək.
PTN 5. Teatr festivallarının, müxtəlif səciyyəli müsabiqələrin quruluşu, funksiyası və beynəlxalq mədəni əməkdaşlıqdakı rolu barədə biliklərə malik olacaq və bu bilikləri praktik layihələrdə tətbiq edəcək. Azərbaycan teatrının beynəlxalq festivallarda təmsil olunmasına yardım göstərməyi, festival layihələri təqdim etməyi bacaracaq. Beynəlxalq və yerli teatr məktəbləri ilə inteqrasiya əlaqələri qurmağı bacaracaq.
PTN 6. Teatr prosesini tamaşalar barədə qələmə alınan resenziyalarla, analitik və portret məqalələrlə zənginləşdirməyi bacaracaq. Kütləvi informasiya vasitələrində teatr hadisələrinin, prosesin, tamaşaların maraqlı müzakirələrini təşkil və şərh etməyi bacaracaq. Tənqidi fəaliyyətin cəmiyyətə təsirini dərk edəcək.
PTN 7. Elmi-tədqiqat işi apararkən əsaslı mənbələrdən, muzey və arxiv materiallarından, o cümlədən müasir rəqəmsal resurslardan istifadə etməyi, onları sistemləşdirməyi, təsnifat aparmağı və tədqiqat işində tətbiq etməyi bacaracaq. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet

resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Teatr tənqidi sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.
PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi) sahəsində nəzəri və tənqidi metodlardan istifadə etməyi bacaracaq, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsi və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Kompleks sənətşünaslığın və texniki-texnoloji ekspertizanın nəzəri əsaslarını tətbiq etməyi bacaracaq.
PTN 2. Sənətşünaslıq nəzəriyyələrini və konseptual yanaşmaları mənimsəyəcək, bu nəzəri əsasları təsviri sənət əsərlərinin tədqiqində və interpretasiyasında tətbiq etməyi bacaracaq. Aparıcı müasir nəzəri məktəbləri fərqləndirməyi və müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 3. İncəsənətin fəlsəfi, bədii və ideoloji əsaslarını biləcək, təsviri sənət hadisələrinin sosioloji və tarixi-mədəni kontekstdə formalaşmasını və qarşılıqlı təsirlərini izah etməyi bacaracaq.
PTN 4. Təsviri sənət əsərlərinin vizual dil sistemini, simvolikası və texniki-texnoloji xüsusiyyətlərini təhlil edəcək, onların ideya-məzmun yükünü, estetik funksiyasını və formal-üslubi xüsusiyyətlərini elmi-nəzəri əsaslandırmağı bacaracaq.
PTN 5. Təsviri sənət terminologiyasını və anlayış sistemini peşəkar səviyyədə mənimsəyəcək, elmi məqalə, tədqiqat işi və təqdimatlarda terminoloji dəqiqliyə riayət etməyi bacaracaq.
PTN 6. Təsviri sənət sahəsində layihələrin idarə edilməsi, təşkili və digər kurator fəaliyyətini müstəqil şəkildə həyata keçirməyi bacaracaq.
PTN 7. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparacaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Təsviri sənət tarixi və nəzəriyyəsi sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə sənədləşdirməni biləcək.

PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Dekorativ-tətbiqi sənət tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (dekorativ-tətbiqi sənət tarixi və nəzəriyyəsi) sahəsində nəzəri və tənqidi metodları mənimsəyəcək və tətbiq edəcək, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsi, mənbə təhlilinin aparılmasını və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq.
PTN 2. Dekorativ-tətbiqi sənətin yaranma prinsipləri, funksional xüsusiyyətləri və tarixi inkişaf mərhələlərini dünya və Azərbaycan dekorativ-tətbiqi sənəti kontekstində sistemli şəkildə təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 3. Fərqli material və texnikalarla hazırlanmış dekorativ-tətbiqi sənət nümunələrinin forma və üslub xüsusiyyətlərini müəyyən etməyi və təsnifatlaşdırmağı bacaracaq.
PTN 4. Dekorativ-tətbiqi sənət nümunələrindəki bədii-estetik ifadə vasitələrini və simvolik mənaları müasir sənətşünaslıq yanaşmaları ilə izah etməyi bacaracaq.
PTN 5. Dekorativ-tətbiqi sənətin müxtəlif sahələrinə aid əsərləri üslub, məkan və dövr baxımından müqayisəli şəkildə təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 6. Dekorativ-tətbiqi sənətin bədii-estetik dəyərlərini, ornamentlərin strukturlarını və semantikasını sənətşünaslıq müstəvisində müasir metodoloji yanaşmalar əsasında təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 7. Dekorativ-tətbiqi sənət nümunələri ilə bağlı mənbələr üzərində elmi-tədqiqat aparmağı, materialların toplanması, sistemləşdirilməsi və sənədləşdirilməsini həyata keçirməyi bacaracaq.
PTN 8. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edərək, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 9. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Dekorativ-tətbiqi sənət sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 10. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.
PTN 11. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

Dizayn sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə:

Proqramın təlim nəticələri (PTN)
PTN 1. Sənətşünaslıq (dizayn sənətinin tarixi və nəzəriyyəsi) sahəsində nəzəri və tənqidi metodları mənimsəyəcək və tətbiq etməyi bacaracaq, elmi problemin formalaşdırılması, hipotezin irəli sürülməsi, mənbə təhlilinin aparılmasını və tədqiqat metodlarının nəticələrini əsaslandırmağı bacaracaq. Ənənəvi və müasir dizayn nəzəriyyələrini müqayisə etməyi, müxtəlif dizayn yanaşmalarını (funksionalizm, konstruktivizm, postmodernizm və s.) elmi şəkildə əsaslandırmağı bacaracaq.
PTN 2. Dizayn sənətinin keçdiyi tarixi inkişaf mərhələləri, əsas məktəblər və stilistik inkişafını dövrlər və bölgələr üzrə sistemli şəkildə təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 3. Dizaynın müxtəlif sahələrinə (qrafik, sənaye, interyer, geyim dizaynı və s.) aid nümunələrin forma, funksiya və estetik prinsiplərini nəzəri baxımdan təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 4. Dizaynın bədii və texnoloji dəyişikliklərlə qarşılıqlı əlaqəsini başa düşəcək və dizayn nümunələrini bu kontekstdə izah etməyi bacaracaq.
PTN 5. Dizaynın müxtəlif sahələrinə aid layihələr üzrə sənətşünaslıq təhlili aparmağı, üslub xüsusiyyətləri və simvolizmi şərh etməyi bacaracaq.
PTN 6. Dizayn sahəsində müstəqil elmi-tədqiqat işi aparmağı bacaracaq, nəzəri konsepsiyalar üzərində işləmək və tədqiqat nəticələrini təqdim etmək kompetensiyasına yiyələnəcək.
PTN 7. Kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına əsaslanaraq tədqiqat aparmağı bacaracaq. Kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə etməyi, verilənləri araşdırmağı və təhlil etməyi bacaracaq.
PTN 8. Ali təhsil sistemini, təlim prosesini, tədris metodikasını biləcək. Ali təhsil müəssisəsində ixtisas metodikası ilə bağlı biliklərdən istifadə etməklə bakalavriat səviyyəsində ixtisas fənlərini tədris etməyi bacaracaq. Dizayn sənəti sahəsində elmi-metodiki və pedaqoji səviyyədə tədris prosesini aparmağı bacaracaq.
PTN 9. Akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını biləcək. Mənbələrdən düzgün istifadə etməklə elmi məqalə, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmağı bacaracaq. Konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışıq, nəşr etikası bacarıqlarına malik olacaq. Sahə üzrə terminologiyanı və sənədləşdirməni biləcək.
PTN 10. Məlumatların təhlil üçün hazırlanması və filtrasiyası, təhlil üçün sistemləşdirilməsi, vizuallaşdırılması, təhlili prosesi, növləri, toplanma mənbələri, təhlili üzrə strategiyanın qurulması və sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ("Excel", "SPSS" və s.) ilə tanış olacaq. İxtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillər (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) aparmağı və təhlillərin əsasında müvafiq rəylər hazırlamağı bacaracaq.

"Tədqiqat metodları" fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Elmi tədqiqatların aparılması üçün kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarını, onların xüsusiyyətlərini və tətbiq sahələrini fərqləndirə və məqsədyönlü şəkildə tətbiq edə biləcək.
FTN 2. Fəaliyyət sahələrində tədqiqat sualının formalaşdırılması, hipotezlərin və tədqiqat dizaynının (eksperimental və ya müşahidə xarakterli) qurulması bacarığına yiyələnəcək.
FTN 3. Elmi mənbələrdən (kitabxana, elmi bazalar, elektron resurslar və s.) sistematik istifadə edərək mövcud bilikləri toplaya və onlara əsasən tədqiqat çərçivəsini formalaşdıracaq.

FTN 4. Toplanmış verilənlərin ölçülməsi, statistik üsullarla işlənməsi, vizualizasiya edilməsi və tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq təhlilini həyata keçirəcək.
FTN 5. Tədqiqat nəticələrini məntiqi strukturda təqdim etməyi, elmi məqalə və hesabatlar şəklində yazmağı, həmçinin nəticələri şifahi və yazılı formada auditoriyaya təqdim etməyi bacaracaq.
FTN 6. Tədqiqatın etik və metodoloji prinsiplərinə riayət etməklə müstəqil və ya qrup halında tədqiqat aparacaq, layihə və dissertasiya işlərinin hazırlanmasında metodoloji əsasları düzgün tətbiq edə biləcək.
"Akademik yazı və etika" fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Akademik yazının məqsədi, strukturu və üslub xüsusiyyətlərini anlayaraq elmi esse, dissertasiya, məqalə və digər akademik sənədləri məntiqi və peşəkar şəkildə yaza biləcək.
FTN 2. Fərqli akademik janrlarda (məqalə, dissertasiya, tezis, referat və s.) yazı tələblərinə uyğun kontent hazırlamağı və ideyaları ardıcıl və əsaslandırılmış formada ifadə etməyi bacaracaq.
FTN 3. Mənbələrlə işləmə bacarığına yiyələnərək akademik yazılarda müxtəlif istinad sistemlərindən (APA, MLA, IEEE və s.) düzgün istifadə etməyi və plagiatdan yayınmağı bacaracaq.
FTN 4. Elmi diskussiyalar, seminarlar, simpozium və konfranslarda çıxış etmək üçün akademik danışıq üslubunu mənimsəməklə fikirlərini peşəkar şəkildə təqdim etməyi bacaracaq.
FTN 5. Elmi fəaliyyət zamanı müəlliflik hüquqları, nəşr etikası və akademik dürüstlük prinsiplərini mənimsəyəcək və elmi araşdırmalarda bu prinsiplərə riayət edəcək.
FTN 6. Elmi tədqiqat və yazı prosesində qarşıya çıxan etik dilemmaları və düzgün davranış modellərini analiz edəcək və elmi mühitdə etik qərarlar verməyi bacaracaq.
"Tədqiqat analitikası" fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Məlumatların növlərini və tədqiqatın məqsədinə uyğun olaraq məlumatların toplanma üsullarını təyin etməklə elmi-tədqiqat üçün effektiv məlumat toplama strategiyası hazırlayacaq.
FTN 2. Tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq məlumatların ilkin emalı (təmizlənməsi, kodlaşdırılması, strukturlaşdırılması) və təhlilə hazır vəziyyətə gətirilməsi proseslərini yerinə yetirəcək.
FTN 3. Fərqli proqram təminatlarında ("Excel", "EViews", "SPSS", "Python", "R", "Matlab" və s.) məlumatları analiz edərək sadə və mürəkkəb statistik göstəricilər əsasında nəticələr çıxaracaq.
FTN 4. Tədqiqatlarda istifadə olunan əsas təhlil metodlarını (kəmiyyət, keyfiyyət, qarışıq və eksperimental təhlil üsulları) sahəyə uyğun şəkildə tətbiq edərək analitik nəticələr əldə edəcək.
FTN 5. Analitik nəticələri vizual təqdimetmə alətləri (qrafiklər, diaqramlar, cədvəllər və s.) vasitəsilə elmi əsaslarla təqdim edəcək və nəticələri düzgün interpretasiya edəcək.
FTN 6. Tədqiqat nəticələrinə əsaslanaraq məntiqi və sübutlara əsaslanan elmi rəy, tövsiyə və ümumiləşdirmələr hazırlayaraq tədqiqat hesabatları və elmi sənədlər tərtib edə biləcək.
"Elmi-pedaqoji təcrübə" üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İxtisasa aid akademik fənlərin proqramlarının hazırlanması, dərs planlarının tərtib edilməsi, mühazirə və praktiki məşğələlərin təşkili, təlim materiallarının seçilməsi və hazırlanması üzrə bacarıqlar qazanacaq.
FTN 2. Tədris prosesinin planlaşdırılması, auditoriya ilə işləmək, təlim strategiyalarının seçilməsi, tələbələrin fəallığını artırmaq üçün müasir təlim metodlarından istifadə etmə bacarığına yiyələnəcək.
FTN 3. Pedaqoji fəaliyyət zamanı fənnin məzmununu müasir elmi yeniliklərə əsaslanaraq formalaşdırmaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirəcək.

FTN 4. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından (ICT), tədris proqram təminatlarından (CAD/CAM/CAE, simulyasiya proqramları, virtual laboratoriyalar) səmərəli istifadə etməyi öyrənəcək.
FTN 5. Tədris fəaliyyətində açıq və səlis akademik ünsiyyət qurmaq, öz bilik və tədqiqat nəticələrini auditoriyaya aydın və əsaslandırılmış formada çatdırmaq bacarığına malik olacaq.
FTN 6. Pedaqoji fəaliyyətin güclü və zəif tərəflərini müəyyən etməyi, refleksiya aparmağı və gələcək fəaliyyət üçün inkişaf istiqamətlərini müəyyən etməyi öyrənəcək.
"Elmi-tədqiqat təcrübəsi" üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. İxtisas sahəsində aktual elmi-tədqiqat mövzularını müəyyənləşdirmək, tədqiqatın məqsəd və vəzifələrini dəqiq formalaşdırmaq bacarığına malik olacaq.
FTN 2. Konkret tədqiqat məqsədlərinə uyğun müasir elmi-tədqiqat metodlarını (situasiya analizi, əməliyyat-taktiki təhlil, modelləşdirmə, statistik metodlar və s.) seçmək və səmərəli tətbiq etmək bacarığına yiyələnəcək.
FTN 3. Əldə etdiyi eksperimental və nəzəri məlumatların işlənməsi, sistemləşdirilməsi, nəticələrin emal edilməsi, statistik analizinin aparılması və nəticələrin şərh olunması üzrə bacarıqlar əldə edəcək.
FTN 4. Aparılmış tədqiqatların nəticələrini proseslərin optimallaşdırılması, tətbiqi və innovativ texnologiyaların işlənib hazırlanması istiqamətində tətbiq etmək bacarığına malik olacaq.
FTN 5. Tədqiqat nəticələrini elmi məqalə, hesabat, dissertasiya formatında təqdim etmək, elmi konfrans və seminarlarda çıxış etmək, elmi diskussiyalarda iştirak etmək bacarığı əldə edəcək.
FTN 6. Tədqiqat fəaliyyətində elmi etika prinsiplərinə (plagiatın qarşısının alınması, düzgün istinad qaydaları, müəllif hüquqlarına hörmət və s.) əməl etməyi və elmi məsuliyyəti dərk etməyi öyrənəcək.
"Magistrlik dissertasiyası" üzrə təlim nəticələri (FTN)
FTN 1. Tədqiqat problemini əsaslandırmaq, məqsəd və vəzifələri dəqiq müəyyənləşdirmək, kompleks plan qurmaq, nəzəri və analitik üsullarla tədqiqatı tam həcmdə yerinə yetirmək bacarığına yiyələnəcək.
FTN 2. İxtisas sahəsində elmi-nəzəri və praktiki problemləri dərindən təhlil etmək, təhlükəsizlik risklərinin qiymətləndirilməsi və operativ qərarların qəbulunda müasir elmi yanaşmaları tətbiq etməklə problemlərin müstəqil həllini təqdim etmək bacarığını nümayiş etdirəcək.
FTN 3. Eksperimental və nəzəri nəticələrin riyazi modelləşdirilməsi, sistemli təhlili, analiz edilməsi və ümumiləşdirilməsi üzrə səriştə qazanacaq.
FTN 4. Əldə olunan elmi nəticələrin ixtisas üzrə tətbiqini əsaslandırmaq, praktik tövsiyələr hazırlamaq və innovativ yanaşmalar təqdim etmək bacarığı əldə edəcək.
FTN 5. Dissertasiya işinin məzmununu elmi auditoriya qarşısında aydın, əsaslandırılmış və strukturlaşdırılmış formada təqdim etmək, müdafiə etmək və elmi müzakirələrdə iştirak etmək bacarığına yiyələnəcək.
FTN 6. Dissertasiya işində elmi etika və intizam qaydalarına riayət etmək, müəllif hüquqlarına hörmət, istinad qaydalarına əməl etmək və öz tədqiqat fəaliyyətinə məsuliyyətlə yanaşmaq bacarığını nümayiş etdirəcək.

Əlavə 2

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyətlərinin təlim nəticələrinin matrisi

Ali təhsil müəssisəsi aşağıdakı cədvəldən istifadə edərək ixtisaslaşmanın təhsil proqramının təlim nəticələrinin əldə olunmasına necə dəstək verdiyini müəyyənləşdirməlidir.

Tədris fəaliyyətinin (fənnin) adı	Proqramın təlim nəticələri					
	PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
Tədqiqat metodları						
Akademik yazı və etika						
Tədqiqat analitikası						
Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər						
Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər						
Elmi-pedaqoji təcrübə						
Elmi tədqiqat təcrübəsi						
Magistrlik dissertasiyası						

Razılaşdırıldı:

Elm, ali və peşə təhsili şöbəsinin müdiri

Turxan Süleyman

Mədəniyyət ixtisasları qrupu üzrə İşçi qrupunun həmsədrləri

Ceyran Mahmudova

Mehriban Ələkbərzadə